

LABORE ET ZELO

Диригентсько-хорова та вокальна підготовка

Обсяг: 5 кредитів ЄКТС

Семестр: I-II; **Курс:** перший

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладачів

Ім'я	Шумська Людмила Юріївна, професор
Контакти	Е-mail: choirsvitych@ukr.net Тел.: 0463171984
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд. 21, корпус №8)
Години консультацій	Понеділок: 13.30 – 14.50

Ім'я	Костенко Людмила Василівна, професор
Контакти	Е-mail: lusy07@ukr.net Тел.: 0463171984
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд. 21, корпус №8)
Години консультацій	Вівторок: 13.30 – 14.50

Ім'я	Дорохіна Любов Олексіївна, доцент
Контакти	Е-mail: luybavad@gmail.com Тел.: 0463171984
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд. 21, корпус №8)
Години консультацій	Середа 10.10 – 11.30

Ім'я	Хоменко Алла Борисівна, доцент
Контакти	Е –mail: khomenkoa47@gmail.com Тел.: 0463171984
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд.19, корп.5)
Години консультацій	Понеділок 13.30 – 16.10

Ім'я	Раструба Тетяна Віталіївна, доцент
Контакти	Е-mail: rastruba_1510@ukr.net Тел.: 0463171984
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд. 21, корпус №8)

Опис курсу

Курс «Диригентсько-хорова та вокальна підготовка» розроблений для підготовки магістрантів до майбутньої виконавської та педагогічної діяльності у статусі вчителя музичного мистецтва закладу загальної середньої освіти. Зміст дисципліни обумовлений завданнями подальшої професійної діяльності випускників та передбачає: засвоєння теоретичних та практичних засад вокально-хорового мистецтва; досконале оволодіння вокальною технікою та технікою хорового диригування; засвоєння принципів художньої інтерпретації вокальних та хорових творів; ознайомлення зі навчально-організаційною та концертно-просвітницькою специфікою вокального та хорового виконавства тощо.

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Уміння розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 3. Сприйняття та поширення знань через призму національних та загальнолюдських цінностей, толерантності, адаптивності до культурного середовища.

ПРН 4. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ПРН 9. Уміння визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, формувати мотивацію, організовувати пізнавальну діяльність, сприяти формуванню спільноти учнів, усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, пояснювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ПРН 15. Уміння визначати умови та ресурси професійного та особистісного розвитку впродовж життя, продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

ПРН 16. Уміння змодельовати клас як художньо-творче середовище та мистецький простір для реалізації художньо-творчого потенціалу учнів.

ПРН 17. Уміння презентувати власні творчі досягнення та здобутки, знаходити шляхи особистого творчого зростання.

ПРН 18. Уміння популяризувати музичне мистецтво в процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності, реалізовувати миротворчий та мистецько-педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей в суспільстві

ПРН 19. Уміння поєднувати теорію і практику музичного мистецтва в безпосередній музично-педагогічній діяльності.

ПРН 20. Демонструє артистизм, виконавську культуру та достатній технічний рівень володіння інструментом (голосом), диригентською технікою під час музично-виконавської діяльності.

ПРН 21. Уміння відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію та здійснювати художньо-педагогічний аналіз.

ПРН 22. Демонструє розуміння основних тенденцій розвитку сучасної мистецької освіти та застосовує традиційні й інноваційні технології в музично-педагогічній та музично-виконавській діяльності.

Мета навчання

Основною метою курсу «Диригентсько-хорова та вокальна підготовка» є оволодіння наступними компетентностями:

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ФК 4. Здатність враховувати вікові та інші індивідуальні особливості учнів при організації освітнього процесу керувати власними емоційними станами, етичним розвитком і вихованням учнів (психологічна та емоційно-етична компетентність).

ФК 10. Здатність планувати та реалізовувати особистісний та професійний саморозвиток (здатність до навчання впродовж життя).

ФК 11. Здатність мотивувати учнів до творчої діяльності та створювати невимушену творчу атмосферу на уроках (творчо-спонукальна компетентність).

ФК 12. Здатність презентувати власний творчий продукт, визначати і реалізовувати індивідуальну траєкторію професійного росту (особистісна творчо-прогностична компетентність).

ФК 13. Здатність здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і проводити музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні (загальнокультурна ціннісно-сміслова компетентність).

ФК 14. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва

ФК 15. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 16. Здатність здійснювати власну художню інтерпретацію музичних творів та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності.

Форми і методи навчання

Курс викладається у формі практичних (18 год), індивідуальних (32 год) занять та (100 годин) самостійної роботи студентів у бібліотеках, фонотеках та комп'ютерних мережах. У процесі роботи викладач застосовуватиме методи: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія), наочні (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація), практичні (практичний показ, виконання вокальних вправ, ескізної роботи над творами, створення множинних інтерпретацій), частково-пошуковий (конкретизації та систематизації прийомів педагогічної техніки у відповідності до завдань), вербалізації емоційно-образної сфери музичних творів, проблемний, дослідницький, аналізу та синтезу, узагальнення, поточного коментарю, методи контролю і самоконтролю.

Організація навчання

Обсяг	Теми практичних занять (хоровий клас)
4 години	Розвиток професійної орієнтації в загальнохоровій звучності
4 години	Удосконалення виконавської культури хорового співу
6 години	Поглиблення теоретичних знань та вдосконалення практичних навичок ансамблевої техніки
4 години	Формування сценічної майстерності
18 годин	Разом практична робота
	Теми індивідуальних занять (хорове диригування)
4 години	Удосконалення техніки хорового диригування
4 години	Поглиблення знань в галузі керування дитячим хоровим колективом
4 години	Подальше опанування прийомами диригування творів з інструментальним супроводом
4 години	Впровадження методики комплексного хорового аналізу в професійній роботі з хоровою партитурою
	Теми індивідуальних занять (постановка голосу)
4 години	Удосконалення вокально-технічних компетентностей магістрантів
4 години	Поглиблення вокально-аналітичних знань
4 години	Вокально-виконавська діяльність магістрантів
4 години	Аналіз майбутньої вокально-педагогічної діяльності викладача музичного мистецтва
32 години	Разом індивідуальна робота
	Самостійна робота (хоровий клас)
8 годин	Самостійне вивчення своїх хорових партій запропонованих творів
8 годин	Формування навичок читання з листа
9 годин	Визначення складних фрагментів хорового твору та пошук шляхів подолання вокально-хорових труднощів
8 годин	Прослуховування аудіо записів та перегляд відеозаписів виконання хорових творів з репертуару хорового класу в мережі Інтернет
	Самостійна робота (хорове диригування)
8 годин	Опрацювання запропонованої навчальної та музикознавчої вокально-хорової літератури

8 годин	Опрацювання запропонованої фахової навчально-методичної літератури та музикознавчих наукових досліджень з питань аналізу хорових партитур
8 годин	Комплексний аналіз запропонованих хорових творів
10 годин	Створення інтерпретації хорових творів індивідуальної програми
	Самостійна робота (постановка голосу)
8 годин	Опрацювання навчально-методичної літератури з теорії та методики співу. Опрацювання наукової, критичної, мемуарної літератури з питань сольного співу.
9 годин	Робота над художнім змістом, драматургією вокальних творів. Комплексний аналіз вокального твору: історико-стилістичний, музично-теоретичний, вокально-технічний, виконавський і педагогічний.
8 годин	Вивчення напам'ять тексту вокальних творів програми.
8 годин	Вивчення творів шкільного пісенного репертуару.
100 годин	Разом самостійна робота
150 годин	Разом

Оцінка

Упродовж семестру робота магістранта оцінюється за кількома видами: відвідування практичних та індивідуальних занять, продуктивність самостійної роботи щодо вивчення музичного та теоретичного матеріалу. Протягом запланованого періоду магістрант повинен оволодіти навчальним матеріалом. Оцінювання ґрунтується на принципі, що передбачає врахування рівня досягнень магістранта.

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Виконання індивідуальних завдань з диригування, постановки голосу та хорового класу. Відповідність мануальної техніки хоровому звучанню творів, що вивчаються. Доцільна власна інтерпретація хорових та вокальних творів.
20	Слуховий та візуальний контроль, обробка інформації, прийняття оперативних рішень. Оцінювання якості виконання. Креативний підхід до виконавської діяльності. Концертно-виконавська майстерність, правила сценічної поведінки.
30	Рівень попередньої роботи над науковою, навчально-методичною, критичною та мемуарною літературою з фаху. Комплексний аналіз вокальних та хорових партитур. Правильні і в достатній кількості підібрані матеріали самостійних завдань. Підбір ілюстративних матеріалів.
20	Підсумковий екзамен: концертне виконання творів програми; володіння науковими знаннями, визначеними програмою, відмінне володіння фаховою

	термінологією, чітка і завершена відповідь на питання.
100	Разом

Політика курсу

- **Безпека** – понад усе.
У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача/викладачки повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.
У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача/викладачку та перейти до безпечного місця.
- **Відвідування та / або участь:** відвідування є найважливішим компонентом курсу, яке фіксується в журналах академічних груп, за яке нараховуються бали. Складання модулів передбачає відпрацювання пропущених занять.
Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.
- **Запізнення:** запізнєння на практичних групових заняттях недопустимі, відсутність студента допускається у разі хвороби (наявність медичної довідки) чи сімейних обставин.
- **Переоцінка:** допускається переоцінка самостійної роботи з метою її покращення (в робочі години протягом тижня після отримання оціночного завдання, в усній формі). Практична та підсумкова робота не переоцінюється.
- **Перескладання:** завдання можуть перескладатися, якщо студент був відсутній (наявність медичної довідки чи сімейні обставини). Підставою цього буде письмова заява на ім'я декана факультету.
- **Академічна доброчесність та плагіат:** на групових практичних заняттях головним фактором є доброзичлива, комфортна, творча атмосфера. Під час проведення занять роботу студента має право корегувати викладач з метою удосконалення його підготовки до контрольного залікового заняття.
- **Співпраця:** Студент може співпрацювати з іншими студентами у процесі самостійної роботи.
- **Мобільні пристрої:** під час практичної роботи користування мобільними пристроями недопустимі. При підготовці самостійних завдань користування мобільними пристроями буде доречним.
- **Поведінка в аудиторії:** Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. Київ : Віпол, 2007. 174 с.
2. Василенко Л. М. Гедоністичні засади вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва : теорія та методика : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 336 с.
3. Веселка: Навчальний посібник / уклад. А. Б. Хоменко, З. В. Хоменко, В. І. Коробка,

- Г. Г. Брюзгіна. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 163 с.
4. Голос людини та вокальна робота з ним. Автор. колектив кафедри співу Інституту мистецтв. Монографія. Івано-Франківськ : «Писаний камінь», 2010.
 5. Доронюк В. Д., Сливоцький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. Навч. посібн. для викладачів і студентів вищих навчальних закладів і вчителів музики шкіл різного типу. Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007. 306 с.
 6. Дорохіна Л. О. Могильна І. Г. Хоровий клас (жіночий хор): навч. посібн. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 77 с.
 7. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю., Шумський М. О. Хоровий клас : навч. посібн. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 353 с.
 8. Костенко Л. Ю., Шумська Л. Ю. Методика викладання хорового диригування : навч. посіб. 2-ге вид. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 145 с.
 9. Костенко Л., Шумська Л. Хрестоматія з хорознавства: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 521 с.
 10. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу : навчально-методичний комплекс. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 80 с.
 11. Сбітнєва О. Ф. Хорознавство: метод. рек. для студ. спец. «Середня освіта (музичне мистецтво)». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. 54 с.
 12. Хоменко А. Б., Коробка В. І., Курсон В. М., Крутько Н. В. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 128 с.
 13. Хорові твори українських композиторів для жіночого хору. Навч. посібн. 2-ге вид. Упор. І. О. Зеленецька. Кам'янець-Подільський : Абетка. 2012. 160 с.
 14. Хорові твори українських композиторів для жіночого та дитячого хору. Навч. та реп. посібн. 2-ге вид. Упор. І. О. Зеленецька. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2013. 160 с.
 15. Шумська Л. Ю. Хорове диригування : навч. посібн. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 98 с.

Додаткові:

1. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокulturологічний аспект. Монографія. 2-ге вид. Київ : Українська ідея, 2001. 144 с. Вокальне мистецтво. Енциклопедія сучасної України. Т. 3. ЕСУ, 2004.
2. Болгарський А., Сагайдак Г. Хоровий клас і практика роботи з хором. Київ : Музична Україна, 1987. 235 с.
3. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування : 2-ге вид. Київ : Музична Україна, 1981. 200 с.
4. Словник вокальних термінів. Ніжин : НДПУ ім. М. В. Гоголя, 2001. 25 с.
5. Толмачов Р. В. Хорове аранжування та вільна обробка: навч. посіб. Вінниця : НОВА КНИГА, 2011. 168 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://books.google.ru/books?id=kmnrCQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
2. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Novosti/Zbirn_konf_16_04_19.pdf
3. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/9.1/27.pdf>
4. <https://www.google.com.ua>
5. <http://nlib.org.ua/ru/pdf/choir>